

BRONÓW

Wioska położona przy lokalnej drodze Dobromierz - Kłaczyna, 2,5 km od Dobromierza, na wysokości 270 m n.p.m.

W przedwojennych przewodnikach o wiosce Bronów zachowały się zapiski mówiące o tym, że wioska posiada w swoich archiwach książki podatkowe (czerpakowe) sięgające aż XVI wieku, a nawet fragmenty pism z XII wieku. Jednak żaden taki dokument nie dotrwał do dzisiejszych czasów. Wiadomo natomiast, że wioska znana była pod nazwą BURN przed rokiem 1307, potem, aż do XVIII wieku jako BÖRNCHEN, a od 1945 jako BRONÓW.

Dawna pieczęć wiejska przedstawia dziewczynę stojącą przed czerpakiem studni i trzymającą dwa wiadra. Według historycznych zapisów już w roku 1492 dziedziczka tej wioski pani von Both, posiadała duży murowany dom obronny. Późniejszymi właścicielami Bronowa były szlacheckie rody m.in.: Czettritzów, Matuschków, Schaffgotchów. W kościele p.w. św. Michała w Dobromierzu, na tablicy umieszczonej przy drzwiach do zakrystii możemy wyczytać o zawartym tu związku małżeńskim, księżnej Joanny Teresy von Steinn - pani na Bronowie (ur. 29.10.1670 r. na zamku w Bolkowie) - z księciem Ferdynandem von Schaffgotsch w 1686r.

Od 1745 roku Bronów był w posiadaniu rodu von Mutius, początkowo w dzierżawie, ale 28.08.1756r. odkupił dobra od hrabiny Josephy von Matuschka ówczesny królewski radca prawny, Franz von Mutius.

Ród Mutiusów pochodził z Miśni i to oni przebudowali w 1880 roku ówczesny dwór z XVIII wieku na istniejący do dzisiaj pałac, który zachował cechy baroku (portal, lukarny, pilastry). Obecnie pałac jest zrujnowany. Wokół niego znajduje się niewielki park, a w nim starodrzew z platanami, lipami, klonami oraz, co jest rzadkością w tych stronach, kasztanem jadalnym.

Pałac

W pałacowych dobrach rodzina von Mutius posiadała liczne przedmioty sztuki użytkowej (meble, szkło, porcelanę, srebrne zastawy) oraz kolekcję obrazów francuskiego malarza Antoina Pesne (1683-1757) i portrecisty Antona Graffa (1736-1813).

W latach 80-tych XIX wieku został wybudowany w Bronowie budynek z salą rozjemczą, gdzie na parterze mieściła się gospoda. W sali rozjemczej odbywały się sprawy za wszelkiego rodzaju drobne wykroczenia, zawsze pod przewodnictwem możnowładcy w danej wiosce. Poważniejsze rozprawy były rozstrzygane w sądzie powiatowym (dla tego terenu w Bolkowie). Gospoda ta odegrała w przeszłości dość ważną rolę. Firma Kramsta posiadała w Świebodzicach i Pelcznicy duże przędzalnię, farbiarnię i wybielarnię, natomiast w Bolkowie tkalnię. Dla zapewnienia ciągłości produkcji kursowały codziennie pomiędzy Bolkowem, a Świebodzicami furmanki. Ponieważ Bronów był w połowie drogi, więc tu w gospodzie Berndta wypadał postój. Wobec tego czekał tu na konie pokarm w żłobach, a dla wozaków gorąca strawa w gospodzie. Takich kursów było dziennie 3-4. Po pierwszej wojnie światowej przewóz odbywał się już samochodami ciężarowymi. W odległych czasach, najprawdopodobniej, miejscowi rolnicy musieli dopuścić się jakichś poważniejszych przewinień wobec miejscowego pana, za co ten kazał im za karę wybudować, na południowych krańcach swych ziem, kolonię składającą się z 11 domów z działkami po 2 - 3 morgi ziemi. Osada ta została nazwana Nowy Bronów, dziś BRONÓWEK. Położona w bliskim sąsiedztwie dzisiejszej wieży widokowej, traktowana była jako druga część wioski, mimo, że była oddalona od niej 2,5 km. Tuż przy wylocie z Bronowa do Kłaczyny leży kolonia zwana Kotliną. Ta pięknie położona kolonia należała do Kłaczyny. Podczas miejscowej reformy administracyjnej w 1939 roku, Bronów oddał na rzecz Dobromierza Nowy Bronów (Bronówek), w zamian za to otrzymał od Kłaczyny wspomnianą kolonię.

Gospoda z salą

Bardzo ładne położenie Bronowa u podnóża Sudetów przyciągało turystów. Jeden z miejscowych rolników o nazwisku Kaspar utworzył na swojej łące w pobliżu Bronowa, miejsca do biwakowania. Szczyły tu na weekendy tłumy okolicznych mieszkańców, odbywały się tu zabawy i potańcówki. Było to tak znane i wspaniałe miejsce, że znany pisarz, Fiedor Sommer, opiewał je na łamach swej powieści "Drogą na młyn"

Na podstawie materiałów przygotowanych i udostępnionych przez pana Edwarda Hałdasia

BIBLIOGRAFIA:

Stanisław Jastrzębski - "Jawor i Okolice" Ossolineum 1973 r.

K.Jankowski, S.Junak, K.Kułaga - "Wałbrzych i okolice - Przewodnik"